

LAPS

Gerrit Rietveld Academie

www.laps-rietveld.nl

[PDF](#)

De academie als probleem

Promotieonderzoek

Bert Taken

Het betreft een promotieonderzoek naar de filosofische grondslagen van het kunst- en vormgevingsonderwijs. Uitgewerkte, coherente en gefundeerde modellen voor beeldende kunst en vormgevingsonderwijs zijn schaars. In feite kennen we er slechts twee, het academisch model en het Bauhaus-model. Het academisch model heeft zijn geldigheid in loop van de 19de eeuw verloren, terwijl ook de Bauhaus-filosofie, lange tijd bepalend voor het denken over kunst- en vormgevingsonderwijs in de 20ste eeuw, de laatste decennia zijn centrale positie is kwijtgeraakt. Als gevolg van het verloren vertrouwen in het modernisme, de introductie van nieuwe kunstvormen (performance, installatiekunst, videokunst) en, meer algemeen, de opkomst van het postmoderne denken, hebben kunstacademies gaandeweg hun eigen aanpassingen aangebracht, hun eigen accenten gelegd en daarbij hun eigen legitimerende filosofieën bedacht. Er diende zich in de jaren 70 een wezenlijk nieuwe situatie aan. De toenemende grensvervaging tussen de diverse disciplines en media, de noodzaak nieuwe begrippen te ontwikkelen ter vervanging van een te (neo)romantisch of modernistisch geacht vocabulaire en de groeiende invloed van theorie in de kunstpraktijk, hebben de kunstacademies voor het probleem geplaatst hoe hun eigen positie en praktijk op een consistente wijze te verantwoorden. Het resultaat is geweest dat de academies in veel gevallen op een nogal vrije en eigenzinnige manier begrippen uit zeer verschillende theoretische constellaties hebben gebruikt om hun onderwijsfilosofie vorm te geven. Begrippen uit het franse differentiedenken gaan hand en hand met begrippen van romantische, modernistische of psychoanalytische origine. Tegelijk zijn er meer actuele redenen die de noodzaak een coherente onderwijsvisie te ontwikkelen urgent maken. Het gaat daarbij zowel om ontwikkelingen uit de kunstpraktijk zelf, om onderwijspolitieke ontwikkelingen, de introductie van nieuwe technologische middelen als ontwikkelingen gerelateerd aan processen van internationalisering en interculturalisatie. Genoemde redenen maken het begrijpelijk waarom op dit moment de behoefte, nationaal en internationaal, de grondslagen van het kunstonderwijs opnieuw te overdenken zo groot is. Dit onderzoek wil hieraan een bijdrage leveren.

Bert Taken is filosoof en geeft les aan de Gerrit Rietveld Academie en aan de Academie van Bouwkunst Amsterdam. Hij werkt op dit moment aan een proefschrift over de filosofische grondslagen van het beeldende kunst- en vormgevingsonderwijs. Tevens coördineert hij Studium Generale aan de Gerrit Rietveld Academie.

No related posts.